

Lessen uit de Majorana-zaak¹

Het College van Bestuur van de TU Delft (hierna: het CvB) heeft de Integrity Board gevraagd om lessen te trekken uit de (ervaringen rond de) Majorana-zaak. Meer specifiek heeft het CvB de Integrity Board verzocht om op drie gebieden mogelijke verbeteringen te identificeren (zie bijlage 1):

- Het voorkomen van (vermoede) schendingen van (normen voor) wetenschappelijke integriteit.
- De manier van communiceren met de buitenwereld over (vermoede) schendingen van de wetenschappelijke integriteit.
- De bestaande procedures die van toepassing zijn op de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de CWI), evenals andere relevante procedures, met betrekking tot de afhandeling van (vermoede) schendingen van wetenschappelijke integriteit.

De Integrity Board ontving het verzoek van het CvB op 21 oktober 2022 en stuurde haar advies (per e-mail) naar het CvB op 13 november 2023.

Over de Majorana-zaak

De Majorana-zaak omvat diverse klachten betreffende vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit in het onderzoek naar het Majorana-deeltje aan de TU Delft. De klachten hebben met name (maar niet uitsluitend) betrekking op een artikel in *Nature*, dat uiteindelijk is ingetrokken. Een aantal van deze zaken is voorgelegd aan de CWI en het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (hierna: het LOWI). In de eerste LOWI-zaak, waarin verzoekers beroep instelden tegen een aanvankelijk besluit van het CvB, werd het verzoek niet-ontvankelijk verklaard (LOWI-besluit 2021-19²). De tweede LOWI-zaak leidde tot een (definitief) advies van het LOWI aan het CvB.³

Omdat de Integrity Board (hierna: de IB) een adviescommissie is, ligt de nadruk van dit advies niet op het uitvoeren van een gedetailleerde reconstructie van wat er is gebeurd, noch op het uitvoeren van een nieuwe analyse van de zaak. De hoofdvraag is welke lessen getrokken kunnen worden met het oog op de toekomst. Hoe zorgt de TU Delft voor betere preventie, communicatie en procedures rondom integriteitstekwesties met betrekking tot onderzoek waarbij leden van de TU Delft-gemeenschap betrokken zijn?

Samenstelling en werkwijze van de commissie

Naar aanleiding van het verzoek van het CvB, heeft de IB een onafhankelijke ad-hoc commissie gevormd. Deze bestaat uit de volgende personen:

- Ibo van de Poel, Integrity Officer TU Delft, voorzitter werkgroep;
- Bernard Dam, lid van de IB en vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit;
- Cynthia Liem, lid van de IB;
- Cath Cotton, beleidsadviseur Onderzoeksstrategie en voormalig beleidsadviseur Wetenschappelijke Integriteit.

Om zich in de zaak te verdiepen, heeft deze commissie relevante openbare bronnen geraadpleegd en meerdere interviews afgenomen. Deze gesprekken werden gevoerd met leden van de CWI en andere betrokkenen die direct of indirect te maken hadden met (communicatie over) de Majorana-zaak (zie bijlage 2). Ook stelde de commissie een lijst met standaardvragen en een formulier voor

geïnformeerde toestemming op (zie bijlage 3), die voorafgaand aan de interviews met de betrokkenen zijn gedeeld.

De commissie was aanvankelijk ook van plan om gesprekken te voeren met de beklaagden en klagers, maar besloot uiteindelijk om twee redenen hiervan af te zien. Ten eerste had de commissie via openbare bronnen al toegang tot informatie over de standpunten van alle partijen. Ten tweede zou de commissie tijdens deze gesprekken mogelijk verzocht kunnen worden zich uit te spreken over zaken die al beoordeeld zijn door de CWI en het LOWI. Dit valt buiten het mandaat van de commissie en brengt het risico met zich mee dat de commissie zich te veel zou richten op het opnieuw analyseren van het verleden, in plaats van het formuleren van bruikbare lessen voor de toekomst.

De commissie kwam verschillende keren bijeen om haar aanbevelingen te bespreken. Ze verzamelde feedback op conceptversies van deze aanbevelingen van zowel het Integrity Office (in het bijzonder Grace van Arkel, beleidsadviseur Wetenschappelijke Integriteit, en Mare Faber, beleidsadviseur Organisatorische Integriteit) als de geïnterviewden.

Aan de hand van de formele procedure die ook wordt toegepast bij onderzoeksvisaties, werd een voorlopige versie van de aanbevelingen besproken met de rector, waarna de commissie onafhankelijk haar uiteindelijke advies schreef. Deze definitieve versie van de aanbevelingen is goedgekeurd door de IB en wordt aangeboden als advies aan het CvB. Vanaf het begin is benadrukt dat het advies van de IB, zoals dat hier nu wordt gepresenteerd, openbaar zou worden gemaakt.

Aanbevelingen

Voor elk van de drie gebieden die in het CvB-verzoek worden genoemd, presenteert de IB-commissie een aantal aanbevelingen. Deze weerspiegelen het standpunt van de IB en niet noodzakelijkerwijs dat van individuele geïnterviewden. De aanbevelingen zijn gebaseerd op een combinatie van wat bekend is over de zaak uit openbare bronnen en wat de IB-commissie te weten is gekomen tijdens de Interviews.⁴

A. Preventie

De procedures van de CWI worden steeds meer ‘gejuridiseerd’. Het LOWI beschouwt het juridiseren van klachtenprocedures als een negatieve ontwikkeling.⁵ De kans bestaat echter dat het moeilijk zal blijken dit proces te stoppen of terug te draaien, en ondertussen verandert het al wel de rol van de CWI. Hiermee wordt het CWI-proces dus formeler en procedureler (zo dit niet al het geval is), waardoor er minder ruimte overblijft voor een open en leerzame discussie. Ook is het hierdoor niet realistisch om te verwachten dat de CWI een rol speelt (of kan spelen) in het voorkomen van schendingen van de normen voor wetenschappelijke integriteit. Daarom moet er, in overeenstemming met een eerder CWI-advies⁶, op **lokale schaal en op dagelijkse basis meer aandacht worden besteed aan goede onderzoekspraktijken.**

1. **Het verwerven van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijke integriteit moet organisatiebreed worden gezien als een doorlopend proces van professionele ontwikkeling.** Dit proces kan worden ondersteund door middel van training, mentorschap, opname in afdelingsstrategieën, dilemmaspeellen, enz. De IB-commissie raadt aan de volgende specifieke acties te ondernemen:
 - a. Momenteel biedt de TU Delft Graduate School een cursus wetenschappelijke integriteit

voor alle promovendi. Deze cursus is nuttig maar vrij algemeen, en niet toegesneden op de specifieke problemen die onderzoekers (kunnen) tegenkomen in hun specifieke vakgebied. Daarom: *vraag de Graduate School om te onderzoeken of de huidige cursus wetenschappelijke integriteit voor promovendi uitgebreid kan worden met een faculteits- of afdelingsspecifiek deel.*

- b. *Introduceer in de hele organisatie dilemmasessies over goede onderzoekspraktijken die onderzoekers zelf kunnen leiden, bijvoorbeeld door middel van een dilemma spel, een rollenspel zoals dat wordt geadviseerd in de [tool voor risicoplaning](#) van de Human Research Ethics (HREC) van de TU Delft, of op basis van jurisprudentie van universiteiten en/of het LOWI. ⁷ De IB-commissie adviseert het CvB om het Integrity Office te vragen een plan op te stellen om dergelijke dilemmasessies te stimuleren.*
- c. *Het zou goed zijn als mensen die twijfelen over (of het niet eens zijn met de gang van zaken rondom) mogelijke integriteit kwesaties, een manier hadden om advies in te winnen. Het lijkt erop dat dit een (informele) ondersteuningsstructuur vereist. De IB-commissie adviseert het Integrity Office te vragen om te onderzoeken hoe een dergelijke (informele) infrastructuur kan worden opgezet en onderhouden, en of (en hoe) de vertrouwenspersonen voor wetenschappelijke integriteit en anderen hierin een rol kunnen spelen.*

2. Om goede onderzoekspraktijken te waarborgen, is het belangrijk dat het juiste voorbeeld wordt gegeven. Hierbij hebben senior onderzoekers en leidinggevendenden een cruciale (voorbeeld)functie.

Meer concreet raadt de IB-commissie het volgende aan:

- a. *Benadruk positieve voorbeelden en best practices met betrekking tot het integreren van goede onderzoekspraktijken in het hele onderzoeksproces. Dit zouden bijvoorbeeld aanpassingen in het databeleid kunnen zijn, of bewuste aandacht van leidinggevendenden voor het stimuleren van (en actieve deelname aan) interne discussies over voorlopige resultaten, inclusief de resterende onzekerheden en uitdagingen.*
- b. *Ga discussies over wetenschappelijke integriteit niet uit de weg, maar zie deze als een kans om te leren en te verbeteren. Wetenschappelijke integriteit wordt te vaak geassocieerd met schendingen en het aanwijzen van schuldigen, in plaats van de nadruk te leggen op goede onderzoekspraktijken.*
- c. *Het onderzoek aan de TU Delft is veelal zeer competitief en dingt soms zelfs mee naar prijzen. Er staat vaak dan ook veel op het spel. Bij dit soort onderzoek moeten de betrokken onderzoekers en hun leidinggevendenden zich bewust zijn van hun voorbeeldfunctie, en van hun verantwoordelijkheden met betrekking tot het stimuleren en borgen van goede onderzoekspraktijken. Vooral als er sprake is van internationale concurrentie om tot een doorbraak te komen, moet er extra aandacht zijn voor de manier waarop doorbraken worden bereikt en gepresenteerd.*
- d. *Met het oog op de bredere discussies rondom sociale veiligheid in de academische wereld⁸ moeten leidinggevendenden zich er verder van bewust zijn dat een stressvolle en competitieve werkomgeving (zoals de academische wereld) ervoor kan zorgen dat uitblinkers zichzelf voorbijlopen, wat leidt tot negatieve gedragspatronen (zoals divagedrag).⁹ Als hier sprake van is, moeten leidinggevendenden in woord en daad duidelijk maken dat elke onderzoeker gelijk wordt behandeld en proactief laten zien dat negatieve gedragspatronen niet worden geaccepteerd, om zo een veilige werkomgeving te bevorderen.*
- e. *In zowel haar nationale als internationale externe communicatie moet de universiteit*

niet alleen wetenschappelijke successen en doorbraken benadrukken, maar ook de onzekerheden, twijfels en zelfs mislukkingen die inherent zijn schenaan wetenschappelijk onderzoek. De universiteit moet daarnaast aangeven welke maatregelen er zijn genomen om goede onderzoekspraktijken te waarborgen. *De IB-commissie adviseert om de afdeling Communicatie – in overleg met relevante interne belanghebbenden – te vragen hiervoor een voorstel te doen.*

3. Goede onderzoekspraktijken moeten onderdeel worden van het (nieuwe) **erkenning- en waarderingsbeleid** en de procedures rondom bevordering binnen de universiteit. Meer concreet beveelt de IB-commissie het volgende aan:
 - a. Vraag HR om, in overleg met relevante interne belanghebbenden, *concrete gedragsverwachtingen* te formuleren met betrekking tot goede onderzoekspraktijken. Deze verwachtingen moeten niet alleen gericht zijn op individueel gedrag (of reputatie), maar bijvoorbeeld ook op trainingsmogelijkheden, het stimuleren van discussie, interne intervisie en databeleid.
 - b. Vraag HR om samen met vertegenwoordigers van het wetenschappelijk personeel te onderzoeken hoe er *voldoende tijd en beloningen* kunnen worden geboden om goede onderzoekspraktijken echt te stimuleren. Goede onderzoekspraktijken zijn bijvoorbeeld (interne) intervisie en het vermijden van overmatige nadruk op kwantitatieve maatstaven. Faciliteer en waardeer expliciet de tijd die wordt genomen voor gezamenlijke reflectie en verbetering van het onderzoeksproces, en zorg voor voldoende onderzoeksondersteuning.
4. De bestaande (CWI-)procedures zijn grotendeels reactief en hebben betrekking op vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit. **Los van de CWI kan er, om mogelijke schendingen van wetenschappelijke integriteit te voorkómen, ook worden gekeken naar bestaande benaderingen in andere sectoren.** Zo bieden procedures waarbij een melding van een integriteitsincident is losgekoppeld van (gerechtelijke) vervolging de mogelijkheid om te leren van ‘bijna-ongelukken’. Dit soort meldingsprocedures zijn bijvoorbeeld gebruikelijk in de luchtvaartindustrie. Er kan ook gebruik worden gemaakt van een integriteitsrisicobeoordeling, die op verschillende organisatieniveaus kan worden uitgevoerd. Hierbij worden risicofactoren die de kans op wetenschappelijk wangedrag kunnen vergroten in kaart gebracht. Cruciaal is dat bij deze beoordeling geen onderzoek wordt gedaan naar individuen, en dat er ook niet wordt onderzocht of er daadwerkelijk sprake is van wetenschappelijk wangedrag. Er wordt alleen gekeken naar *risicofactoren* die de waarschijnlijkheid van wetenschappelijk wangedrag kunnen vergroten, zoals ‘biases in het onderzoeksveld’, ‘gebrek aan interne intervisie’, ‘gebrek aan dataopslag’ of ‘divacultuur’. Een onderzoeksgroep kan worden gevraagd, of zelf beslissen, een zelfevaluatie uit te voeren om belangrijke risicofactoren voor het eigen onderzoek op een rij te zetten. *De IB-commissie adviseert het CvB om het Integrity Office te vragen onderzoek te doen naar mogelijkheden om beter gebruik te maken van incidentrapportage en/of integriteitsrisicobeoordelingen, om schending van (normen voor) wetenschappelijke integriteit te voorkomen.*
5. **Contract Management:** Maak duidelijk dat onderzoekers aan de TU Delft altijd verplicht zijn zich te houden aan de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit in contracten met externe partners waarbij wetenschappelijk onderzoek betrokken is, zoals ook wordt benadrukt in de TU Delft Gedragscode.¹⁰ *De IB-commissie adviseert om Legal Services (Contract Management) en/of het Innovation & Impact Centre te vragen ervoor te zorgen dat de*

Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (of een vergelijkbare internationale code die aansluit bij de Europese code¹¹) standaard deel uitmaakt van contracten.

B. Communicatie

1. **Zorg voor duidelijke communicatie met een balans tussen vertrouwelijkheid en openheid/transparantie.** Soms kunnen bepaalde zaken niet worden gecommuniceerd (bijvoorbeeld om procedurele of juridische redenen). Wees dan transparant door naar buiten toe om op een open manier uit te leggen waarom deze zaken niet kunnen worden gecommuniceerd, en zorg ervoor dat overige informatie wel wordt gedeeld. Communiceer in ieder geval zoveel mogelijk over de procedures en planning. Als een formele planning niet kan worden nageleefd, stel dan een aangepaste planning op en communiceer hierover (voor zover mogelijk), inclusief de te behalen doelstellingen. Onze aanbeveling is om de directie Communicatie te vragen om, in overleg met het Integrity Office en de CWI, *een aantal uitgangspunten te formuleren voor communicatie over vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit.*
2. Het CvB wordt geadviseerd om bij de externe communicatie over kwesties met een integriteitsaspect **niet alleen communicatie- en juridische experts te raadplegen, maar ook integriteitsexperts** (zoals de Integrity Officer of een beleidsadviseur van het Integrity Office).
3. **Besteed aandacht aan de communicatie binnen de faculteiten en afdelingen richting mensen die indirect betrokken zijn of geassocieerd worden met een CWI-procedure** (zoals co-auteurs of medewerkers van hetzelfde lab of dezelfde onderzoeksgroep).
Meer concreet beveelt de IB-commissie het volgende aan:
 - a. Deze personen *moeten door hun leidinggevenden ten minste worden geïnformeerd over de procedures en tijdlijnen.* Dit is niet in strijd met de geheimhoudingsplicht op grond van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft, die specifiek betrekking heeft op de *inhoud* van de klacht. De leidinggevende moet ook (vertrouwelijke) interne bijeenkomsten organiseren om zorgen en kwetsbaarheden te bespreken.
 - b. *Bescherm de belangen van mensen die indirect betrokken zijn of geassocieerd worden met een CWI-procedure.* Dit is vooral relevant wanneer bepaalde beschuldigingen al openbaar zijn geworden. In dergelijke gevallen kan het belangrijk zijn om – indien mogelijk – te communiceren dat sommige mensen *níét* verdacht of beschuldigd worden, of om duidelijk te maken dat er alleen wordt gekeken naar onderzoeksactiviteiten binnen een bepaalde periode.
 - c. De CWI-procedure vereist vertrouwelijkheid omtrent bepaalde zaken, maar de CWI-regels staan het wel toe om wetenschappelijke procedures en resultaten in meer algemene zin te bespreken. Als er bijvoorbeeld een onderzoek loopt dat tot een rectificatie zou kunnen leiden, is het in sommige gevallen nog steeds mogelijk om een publieke discussie te voeren over de verdiensten en tekortkomingen van de publicatie in kwestie. *Besteed hier aandacht aan bij het opleiden en informeren van onderzoekers binnen de TU Delft.*
 - d. Bij externe communicatie, zoals het opstellen van persberichten, is het ook raadzaam om *onderzoekers die indirect betrokken zijn bij een CWI-procedure te raadplegen*, of op zijn minst rekening te houden met hun beleving en zorgen.
4. Sommige betrokkenen die de IB-commissie sprak, gaven aan dat de huidige interne

communicatie over CWI-zaken (richting zowel beklaagden als klagers) als te juridisch wordt ervaren. Hierdoor kunnen deze uitingen onnodig bedreigend overkomen, waardoor een onveilig gevoel ontstaat. Geadviseerd wordt om **in toegankelijker taal te communiceren en na te denken over hoe kan worden voorkomen dat communicatie als onnodig bedreigend wordt ervaren.**¹²

C. CWI-procedures

Ons algemene advies is **om de CWI-procedures te herzien**, inclusief (de toepassing van) de formele procedures en regels. Onze aanbeveling aan het CvB is *om het Integrity Office te vragen om, in overleg met relevante interne en externe belanghebbenden, een gedetailleerder voorstel en/of protocollen te formuleren op basis van onderstaande punten*. Om een aantal van de genoemde punten aan te pakken, zijn mogelijk wijzigingen nodig in de formele klachtenprocedures en/of het Landelijk Model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit. Dit zou op nationaal niveau afgestemd kunnen worden met andere universiteiten. De IB-commissie adviseert *om deze kwesties met het LOWI en UNL te bespreken*.

1. Zorg voor **voldoende personeel, ondersteuning en training voor de CWI** om de doorlooptijd zo kort mogelijk te houden.¹³ *Overweeg de mogelijkheid om de CWI tijdelijk op te schalen voor complexe of tijdrovende zaken*. Zoals eerder opgemerkt, kan de rol van de CWI veranderen als gevolg van de juridisering van de CWI-procedures, en is dit ook al gebeurd. Hierdoor kan het zijn dat er nieuwe of aanvullende eisen gesteld worden aan de leden en de secretaris van de CWI. Daarom *adviseert de IB-commissie om de juridische en administratieve ondersteuning van de CWI uit te breiden, te verlengen en/of te verbeteren, en om de training van CWI-leden te vernieuwen en/of te verbeteren*. De CWI en haar secretaris moeten snel en eenvoudig toegang hebben tot relevante jurisprudentie van het LOWI (vooral als het gaat om zaken waarbij de TU Delft betrokken is). Daarnaast moeten ze ook getraind worden op deze jurisprudentie. Dit kan gebeuren in samenwerking met andere universiteiten of via UNL.
2. **De geheimhoudingsplicht is een essentieel onderdeel van de huidige CWI-procedures, en moet dit ook blijven. Vertrouwelijkheid is van fundamenteel belang voor de bescherming van de betrokken partijen in een CWI-procedure.** Bij complexe zaken kan het echter nodig zijn om nader **te specificeren wat de geheimhoudingsplicht precies inhoudt** (waarbij bijvoorbeeld rekening kan worden gehouden met wat al publiekelijk bekend is over de zaak). Zoals hierboven vermeld, heeft de geheimhoudingsplicht betrekking op de *inhoud* van de klacht. Het is dus niet verboden om te communiceren over *procedures, tijdlijnen of verwachte mijlpalen*. Bovendien heeft het LOWI in een eerdere zaak (LOWI 2020-8¹⁴) bevestigd dat de geheimhoudingsplicht niet absoluut is. Deze moet worden afgewogen tegen andere zwaarwegende publieke belangen en zorgen. De IB-commissie adviseert daarom om *in de triageprocedure voor complexe zaken (zie ook C4) specifiek aandacht te besteden aan de betekenis van de geheimhoudingsplicht in het voorliggende geval*. Bijvoorbeeld door een protocol op te stellen waarin voor de CWI en het CvB is vastgelegd wat wanneer aan wie en onder welke specifieke omstandigheden mag worden gecommuniceerd.
3. *Er moet worden onderzocht hoe (de schijn van) belangenverstrengeling kan worden vermeden bij het behandelen en beoordelen van klachten*. In geval van belangenverstrengeling bij de behandeling van een klacht, en/of in complexe gevallen, kan de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft het mogelijk maken om de zaak te laten behandelen door

een (ad hoc) **externe commissie wetenschappelijke integriteit**, die het CvB rechtstreeks adviseert. Met het oog op de duurzame besteding van (gedeelde) expertise, kan ook gedacht worden aan een permanente (in plaats van ad hoc) commissie wetenschappelijke integriteit. Deze zou gezamenlijk opgericht kunnen worden door de 4TU's, met een vertegenwoordiger van elke universiteit.¹⁵

4. Op dit moment worden zaken die aan de CWI worden voorgelegd in eerste instantie beoordeeld door de secretaris en de voorzitter van de commissie, die samen beslissen of en hoe de zaak door de CWI wordt opgepakt. Ons advies is **om voor complexe gevallen een extra stap toe te voegen aan deze triageprocedure**, waarbij een wat *grotere commissie* de triage uitvoert. In deze commissie kunnen bijvoorbeeld andere mensen zitten met expertise op het gebied van wetenschappelijke integriteit (dit kunnen andere CWI-leden zijn, zoals de vicevoorzitter), het specifieke onderzoeksgebied en/of andere zaken die relevant zijn voor het dossier. Deze triage moet leiden tot een snelle beslissing over hoe de zaak zal worden afgehandeld.¹⁶ De triagecommissie kan zowel vóór als tijdens de procedure overleggen over procedurele kwesties die zich in de zaak kunnen voordoen. Binnen twee weken¹⁷ moeten het CvB en de betrokken partijen (beklaagde en klager) worden geïnformeerd. Als er binnen twee weken geen beslissing kan worden genomen over de afhandeling van de zaak, moeten het CvB en de betrokken partijen worden geïnformeerd over een alternatieve planning.
5. Er moet worden onderzocht **hoe zowel de beklagde als de klager adequaat kan worden ondersteund tijdens een CWI-procedure**. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld dat beiden worden ondersteund door (verschillende) vertrouwenspersonen van de TU Delft, *maar er moet wel onderzocht worden of dit voldoende is*. Ook zou gekeken kunnen worden – bijvoorbeeld binnen UNL – of het mogelijk is om gratis (juridische) ondersteuning te bieden op nationaal niveau. Het is belangrijk dat alle betrokkenen bij een CWI-procedure tijdig en correct worden geïnformeerd over de procedures, en over hun rechten en plichten. Het doel moet zijn om te voorkomen dat partijen zich bedreigd voelen en daardoor gedwongen worden om (dure) advocaten in de arm te nemen, wat weer leidt tot verdere juridisering van de CWI/LOWI-procedures (zie hierboven en hierna onder 7).
6. De **CWI-procedures voor het inschakelen van (een commissie van) externe deskundigen**¹⁸ **kunnen worden verduidelijkt**. De Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft bepaalt dat de CWI getuigen en deskundigen kan horen of een schriftelijk deskundigenrapport kan opvragen. De regeling staat ook toe dat de commissie tijdelijk wordt uitgebreid met deskundigen of tijdelijke leden om een bepaalde klacht te onderzoeken. Deze tijdelijke leden kunnen al dan niet verbonden zijn aan de universiteit. In de toekomst zou meer duidelijkheid kunnen worden verschaft over het betrekken van deskundigen bij de CWI-procedure. Dit kan ook worden verduidelijkt in de regeling. Onder meer de volgende zaken zouden verduidelijkt kunnen worden:
 - a. Met het oog op de *vertrouwelijkheid*: vooraf – en met toestemming van de betrokken deskundigen – duidelijk maken of, wanneer, in welke vorm en onder welke omstandigheden het rapport van de externe commissie van deskundigen openbaar wordt gemaakt.
 - b. Met het oog op de *onafhankelijkheid*: wie kan wel en wie kan niet worden gevraagd om als externe deskundige of als deskundig lid van de CWI te fungeren? Als er een externe commissie van deskundigen bij de zaak betrokken is, kan worden overwogen of de CWI en de externe commissie elk hun eigen secretaris moeten krijgen.

- c. Met het oog op het *beginsel van hoor en wederhoor*: moeten alle betrokken partijen (ook als er geen formele klacht is) formeel in de gelegenheid worden gesteld om *te reageren* op het deskundigenrapport? En moeten hun reacties naar de deskundigen worden gestuurd?
7. Gezien de steeds verdere juridisering van de CWI-procedures, wordt geadviseerd **om de rol (rechten, plichten en verantwoordelijkheden) van advocaten in de CWI-procedure te verduidelijken**. De procedure moet zo zijn opgesteld dat de CWI zich kan richten op de inhoudelijke beoordeling van de zaak, in plaats van te worden afgeleid door procedurele (juridische) overwegingen.
8. Bestaande CWI-regelingen binnen de TU Delft (en andere Nederlandse universiteiten) maken het mogelijk om gevallen in behandeling te nemen zonder dat er een formele klacht is van een individu. In deze gevallen stelt het CvB zelf een formeel CWI-onderzoek in.¹⁹ Er moet een duidelijke procedure worden opgesteld voor de afhandeling van **gevallen waarin er geen formele klacht van een individu ligt**. Dit zijn gevallen waarin (i) iemand een mogelijke zaak heeft gemeld zonder de rol van formele klager op zich te nemen; (ii) het CvB de CWI *ambtshalve* heeft verzocht de zaak te onderzoeken; (iii) een anonieme melding is gedaan. Kwesties die verder kunnen worden verduidelijkt zijn onder andere:
- Hoe de reikwijdte van het onderzoek in dergelijke gevallen kan worden bepaald op een manier die recht doet aan (de belangen van) alle betrokken partijen.
 - In hoeverre de melder (zonder formeel klager te worden) procedurele rechten heeft, zoals het recht om geïnformeerd te worden over de voortgang van de procedure of het recht om in beroep te gaan bij het LOWI (zie bijvoorbeeld het eerder genoemde LOWI-besluit 2021-19²⁰).
9. De IB-commissie wil nog een laatste opmerking maken. De huidige CWI-procedure heeft de vorm van een klachtenprocedure. Dit betekent dat de procedure alleen in gang wordt gezet wanneer iemand een klacht indient. Klagers die vinden dat hun individuele rechten zijn geschonden, willen meestal dat dit onrecht wordt hersteld. Vaak zijn mensen echter getuige van een (mogelijke) schending van de normen voor goede onderzoekspraktijken zonder dat hun individuele rechten worden geschonden.²¹ Deze mensen willen niet altijd als klager optreden. *De IB-commissie is zich ervan bewust dat er goede juridische en praktische redenen kunnen zijn om de CWI-procedure vorm te geven als een klachtenprocedure. Toch onderstreept ze dat dit op gespannen voet staat met het beoogde doel van de procedure.*

Eindnoten

¹ De Integrity Board heeft dit advies op 13 november 2023 naar het CvB gestuurd. Hierna is de tekst nog aangevuld met enkele nieuwe feiten nadat alle Majorana-zaken door de CWI waren afgehandeld.

² <https://lowi.nl/en/lowi-decision-2021-19/>

³ <https://lowi.nl/advies-2022-03-en-04/>

⁴ Onze aanbevelingen moeten worden gezien in het licht van zowel de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening uit 2004 (herzien in 2012 en 2014) [https://www.nwo.nl/sites/nwo/files/media-files/Code_wetenschapsbeoefening_2004_%282014%29.pdf] als de (huidige) Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit die op 1 oktober 2018 in werking is getreden [https://www.nwo.nl/sites/nwo/files/documents/Nederlandse%20gedragscode%20wetenschappelijke%20integriteit_2018_NL.pdf]. Deze codes en daarop gebaseerde LOWI-adviezen hanteren verschillende kwalificaties voor het niet naleven van de normen (2004: schending van de wetenschappelijke integriteit/verwijtbaar onzorgvuldig handelen/onzorgvuldig handelen; 2018: schending van de wetenschappelijke integriteit/bedenklijk gedrag/lichte tekortkomingen). De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening uit 2004 is nog steeds van toepassing op (i) onderzoek dat is voltooid vóór de inwerkingtreding van deze code en (ii) onderzoeksactiviteiten die werden gestart vóór de inwerkingtreding van deze code en die op het moment van inwerkingtreding nog niet waren voltooid. Onderzoekers moeten ook voldoen aan de Europese Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit van ALLEA als ze gebruikmaken van EU-financiering: <https://allea.org/code-of-conduct/>.

⁵ <https://lowi.nl/en/advisory-opinion-2022-03-and-04/>

⁶ <https://www.universiteitenvannederland.nl/files/publications/2022%20TUD%20Onzorgvuldig%20en%20verwijtbaar%20onzorgvuldig%20handelen%20wat%20betreft%20de%20selectie%20van%20data%20maar%20geen%20schending%20van%20de%20wetenschappelijke%20integriteit%20-%20ongegrond.pdf>⁷ Zie <https://www.universiteitenvannederland.nl/> en <https://lowi.nl/adviezen/>.

⁸ Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (2022). Sociale veiligheid in de Nederlandse wetenschap. Van papier naar praktijk. Amsterdam. Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

⁹ De Haan & Kasozi (2014), De schaduwkant van leiderschap, Koninklijke Van Gorcum.

¹⁰ Er wordt echter verwezen naar de principes en niet naar de normen van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. Artikel D van de TU Delft Integriteitsverklaring luidt namelijk als volgt: 'Iedereen die betrokken is bij onderzoek, onderwijs en innovatie aan de TU Delft neemt de hoogste normen voor academische integriteit in acht, en handelt naar de leidende principes uit de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit, te weten eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid'

(https://filelist.tudelft.nl/TUDelft/Over_TU_Delft/Strategie/Integriteitsbeleid/COC%20NL.pdf). Het zou beter zijn om dit te herformuleren als 'handelt naar de leidende principes en normen...'

¹¹ <https://allea.org/code-of-conduct/>

¹² Dit advies kan worden gecompliceerd door de hierboven genoemde juridisering van de CWI-procedures. Toch kan het goed zijn om te proberen formele mededelingen minder bedreigend te laten klinken, of om ze vergezeld te laten gaan van een mondelinge uitleg van de procedures.

¹³ Artikel 4.5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft bepaalt dat de commissie binnen twee weken na ontvangst van de klacht de klager en de beklagde schriftelijk dient te informeren dat zij de klacht heeft ontvangen. Daarnaast moeten de betrokkenen geïnformeerd worden over de te volgen procedure en de inhoud van de klacht. Bij complexe gevallen zal dit in de praktijk niet altijd haalbaar zijn, zie ons advies onder C4 over hoe om te gaan met dergelijke gevallen.

¹⁴ <https://lowi.nl/advies-2020-08/>

¹⁵ Er kan in dit verband worden gekeken naar de vier theologische universiteiten (Theologische Universiteit Apeldoorn, Theologische Universiteit Kampen, Protestantse Theologische Universiteit en Universiteit voor Humanistiek), die samen een permanente commissie wetenschappelijke integriteit hebben opgezet. Hierbij heeft elke universiteit het recht om een commissielid voor te dragen.

¹⁶ Mogelijke uitkomsten zijn:

- a. De zaak wordt beoordeeld door de CWI;
- b. De zaak wordt beoordeeld door een ad hoc externe integriteitscommissie;
- c. Er moet eerst een klacht of een onderzoeksverzoek worden ingediend voordat de CWI de zaak in behandeling kan nemen;
- d. Het is aan te raden om eerst te proberen de zaak via bemiddeling op te lossen, bijvoorbeeld door de partijen door te verwijzen naar een bemiddelaar. Om onnodige escalatie te voorkomen, kunnen de partijen ook eerst bij elkaar worden gebracht voor een informeel gesprek (als kan worden aangenomen dat het alleen om een wetenschappelijk meningsverschil gaat);
- e. De zaak is niet ontvankelijk.

¹⁷ Artikel 4.5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft bepaalt dat de commissie binnen twee weken na ontvangst van de klacht de klager en de beklagde schriftelijk dient te informeren dat zij de klacht heeft ontvangen. Daarnaast moeten de betrokkenen geïnformeerd worden over de te volgen procedure en de inhoud van de klacht.

¹⁸ NB Dit heeft betrekking op situaties waarin de CWI een externe commissie van deskundigen om advies vraagt als onderdeel van de eigen procedure. Het gaat hier dus niet om een externe integriteitscommissie zoals genoemd onder C3, die de gehele CWI-procedure voor de betreffende zaak overneemt.

¹⁹ Artikel 2.3 Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit TU Delft 2020, zie https://filelist.tudelft.nl/TUDelft/Over_TU_Delft/Organisatie/regelingen/rechtsbescherming/6.3%20Klachtenregeling%20wetenschappelijke%20integriteit%20TU%20Delft.pdf

²⁰ <https://lowi.nl/lowi-besluit-2021-19/>

²¹ Er kunnen uitzonderingen zijn, zoals gevallen van plagiaat en geschillen over auteurschap.

Bijlage 1: Initieel CvB-verzoek

Datum 21 oktober 2022
Kenmerk UIT-CVB-211022
Contactpersoon Prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen
Telefoon +31 (0)15 27 85689
E-mail T.H.J.J.vanderHagen@TUDelft.nl
Onderwerp Integrity Board

College van Bestuur

Bezoekadres:
Cornelis Drebbelweg 9, 2628 CM Delft

Correspondentieadres:
Postbus 5, 2600 AA Delft

Prof.dr.ir. I.R. van de Poel
Integrity Officer TU Delft

Geachte professor Van de Poel, beste Ibo,

Het College van Bestuur (CvB) vraagt de Integrity Board (IB) om advies uit te brengen over welke lessen de TU Delft zou kunnen leren uit de Majorana casus.

Het gaat om het trekken van lessen voor de toekomst, niet om een inhoudelijke analyse van de casus, of een gedetailleerde reconstructie van wat er gebeurd is. Het CvB vraagt mogelijke lessen te identificeren op 3 gebieden, te weten:

- De bestaande procedures rond het afhandelen van een mogelijke integriteitsschending door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de TU Delft (CWI), alsmede andere mogelijke relevante procedures m.b.t. wetenschappelijke integriteit.
- De wijze van communiceren met de buitenwereld over (vermeende) schendingen van de wetenschappelijke integriteit (of onzorgvuldig wetenschappelijk handelen).
- De mogelijkheden om wetenschappelijk onzorgvuldig handelen te voorkomen (preventie).

De lessen zouden geformuleerd moeten worden op basis van raadpleging van de relevante (openbaar beschikbare) informatie, alsook gesprekken met relevante betrokkenen. Daarbij kan gedacht worden aan:

- Leden van het CvB
- Direct betrokkenen bij de casus.
- De klagers in de CWI procedure
- Prof Jeroen van den Hoven als voorzitter van de CWI; en andere leden van het CWI
- Prof Lieven Vandersypen, als wetenschappelijk directeur QuTech
- Joost Ravoo, directeur UD-directie Communicatie, TU Delft
- Jan Nuyten, senior jurist bij UD-directie Legal Services, TU Delft
- Rene Haverslag, tijdelijke ondersteuning externe commissie?
- Andere relevante betrokkenen, indien relevant beoordeeld door de IB.

Graag ziet het CvB het advies in het eerste kwartaal van 2023.

Met vriendelijke groet,

Prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen
Rector Magnificus / Voorzitter

Bijlage 2: Geïnterviewde personen

1. Jeroen van den Hoven, voorzitter CWI
2. Jan Nuijten, secretaris CWI
3. Catholijn Jonker, lid CWI
4. Maarten van Ham, lid CWI
5. Pieter Kruit, lid CWI
6. Rinze Benedictus, lid CWI
7. Joost Ravoo, directeur communicatie TU Delft
8. Lieven Vandersypen, wetenschappelijk directeur QuTech
9. Michael Wimmer, afdelingshoofd Qubit Research (QuRe) bij QuTech
10. Francesco Zatelli, promovendus Kouwenhoven Lab, QuTech
11. Filip Malinowski, voormalig werknemer QuTech
12. Guanzhong Wang, postdoc QuTech
13. Anton Akhmerov, Kavli Institute of Nanoscience, TU Delft
14. Rene Haverslag, Strategic Development, TU Delft
15. Sanli Faez, Debye Instituut voor Nanomaterialen Wetenschap, Universiteit Utrecht

Hoewel we CWI-leden Jo van Engelen en Evert Slob niet hebben geïnterviewd, hebben zij wel de mogelijkheid gekregen om te reageren op het conceptrapport.

Bijlage 3: Formulier voor geïnformeerde toestemming (toestemmingsverklaring)

Geïnformeerde toestemming (toestemmingsverklaring)

Ik stem ermee een interview te doen met (een vertegenwoordiger van) de werkgroep van de Integrity Board van de TU Delft die op verzoek van het CvB lessen zal proberen te trekken uit de Majorana casus.

Deze commissie bestaat uit:

- Ibo van de Poel, Integrity Officer Tu Delft, voorzitter werkgroep
- Cath Cotton, Beleidsadviseur Wetenschappelijke Integriteit, secretaris werkgroep
- Cynthia Liem, lid van de Integrity Board
- Bernard Dam, lid van de Integrity Board en Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit

Ik ben me ervan bewust dat:

- 1) Ik van te voren de vragen van de IB werkgroep ontvang ter voorbereiding op het interview.
- 2) Informatie uit het interview gebruikt zal worden door de IB werkgroep om een advies aan het CvB op te stellen met betrekking tot:
 - a) De bestaande procedures rond het afhandelen van een mogelijke integriteitsschending door de CWI (Commissie wetenschappelijke Integriteit) van de TU Delft, alsmede andere mogelijke relevante procedures m.b.t. wetenschappelijke integriteit.
 - b) De wijze van communiceren met de buitenwereld over (vermoede) schendingen van wetenschappelijke integriteit (of onzorgvuldig wetenschappelijk handelen).
 - c) De mogelijkheden om als TU Delft onzorgvuldig wetenschappelijk handelen te voorkomen (preventie). Het advies zal **niet** inhoudelijk ingaan op de casus of een (historische) reconstructie bevatten van de casus.
- 3) Het interview in beginsel vertrouwelijk is. De IB werkgroep zal alleen informatie gebruiken zover die nodig is voor het advies aan het CvB. Waar mogelijk zal geprobeerd worden te voorkomen dat informatie herleidbaar is tot personen, maar dit zal mogelijk niet altijd te voorkomen zijn.
- 4) Tijdens het interview kunt U aangeven als bepaalde informatie vertrouwelijk moet blijven en niet opgenomen mag worden in het advies aan het CvB. We zullen dat respecteren.
- 5) De commissie maakt geen opnames of een formeel verslag van het interview met U. Wel kunnen werkgroep leden aantekeningen maken. Deze zullen bewaard worden op een veilige plek (Surfdrive in het geval van elektronische bestanden) en vernietigd worden nadat het rapport voltooid is.
- 6) U krijgt desgewenst de gelegenheid commentaar te geven op een draft rapport van de IB werkgroep. Het is aan de IB werkgroep te bepalen wat ze wel of niet met dit commentaar doet. Het eindrapport vertegenwoordigt de visie van de IB werkgroep en niet noodzakelijkerwijs die van de geïnterviewden.
- 7) Ik in de gelegenheid ben (middels dit formulier) om aan te geven dat ik vermeld wordt als een van de geïnterviewden in de eindrapportage.
- 8) Ik ben me ervan bewust dat de uiteindelijke advies van de IB werkgroep ook openbaar zal worden.

Ik stem in met:

	Ja	Nee
Een interview met bovengenoemde doelen en onder de genoemde voorwaarden	☐	☐
Mijn naam mag vermeld als geïnterviewde in het uiteindelijke advies	☐	☐
Ik krijg graag de gelegenheid commentaar te geven op een voorlopige versie van het advies aan het CvB	☐	☐

Naam:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 4: Overzicht van aanbevelingen

A 1 a	Vraag de Graduate School om te onderzoeken of de huidige cursus wetenschappelijke integriteit voor promovendi uitgebreid kan worden met een faculteits- of afdelingsspecifiek deel.
A 1 b	Vraag het Integrity Office om een plan te maken voor dilemmasessies over wetenschappelijke integriteit.
A 1 c	Vraag het Integrity Office om te onderzoeken hoe een (informele) infrastructuur voor advisering over wetenschappelijke integriteit kan worden opgezet en onderhouden en of en hoe de Vertrouwenspersonen Wetenschappelijke Integriteit en anderen hierin een rol zouden moeten spelen.
A 2 a – 2 d	Deze aanbevelingen zijn vooral relevant voor het CvB, decanen, leidinggevenden, en senior onderzoekers. Het is raadzaam om ze bijvoorbeeld in een vergadering van de Groepsraad of het Afdelingvoorzittersoverleg onder de aandacht te brengen.
A 2 e	Vraag de afdeling Communicatie om met een voorstel te komen dat ervoor zorgt dat er meer aandacht wordt besteed aan de onzekerheden, twijfels en zelfs mislukkingen die inherent zijn aan wetenschappelijk onderzoek. Vraag ook hoe de maatregelen die de TU Delft al heeft genomen om goede onderzoekspraktijken te waarborgen beter voor het voetlicht gebracht kunnen worden.
A 3 a	Vraag HR om, in overleg met relevante interne belanghebbenden, <i>concrete gedragsverwachtingen</i> te formuleren met betrekking tot goede onderzoekspraktijken voor de academische profielen die bijvoorbeeld gebruikt worden bij bevordering.
A 3 b	Vraag HR om samen met vertegenwoordigers van het wetenschappelijk personeel te onderzoeken hoe er voldoende tijd en beloningen kunnen worden geboden om goede onderzoekspraktijken te stimuleren.
A 4	Vraag het Integrity Office om onderzoek te doen naar mogelijkheden om beter gebruik te maken van incidentrapportage en integriteitsrisicobeoordelingen, ter voorkoming van schending van (normen voor) wetenschappelijke integriteit.
A 5	Vraag Juridische Zaken (Contract Management) en/of het Innovation & Impact Centre om ervoor zorg te zorgen dat de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (of een vergelijkbare internationale code) standaard deel uitmaakt van contracten.
B 1	Vraag de afdeling Communicatie om, in overleg met het Integrity Office en de CWI , een aantal uitgangspunten te formuleren voor communicatie over vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit.
B 2	Het CvB wordt geadviseerd om bij communicatie over wetenschappelijke integriteitskwesies niet alleen communicatie- en juridische experts te raadplegen, maar ook integriteitsexperts.
B 3	Het is aan te raden dat betrokken decanen, managers en andere leidinggevenden meer aandacht besteden aan de communicatie binnen de faculteit of afdeling richting mensen die indirect betrokken zijn of geassocieerd worden met een CWI-procedure.
B 4	Vraag de secretaris van de CWI om (eventueel met input van de afdeling Communicatie) in toegankelijker taal te communiceren, en om ook na te denken over hoe te voorkomen dat communicatie als onnodig bedreigend wordt ervaren.

C1	Vraag Juridische Zaken om, in overleg met het Integrity Office , de juridische en administratieve ondersteuning van de CWI uit te breiden, te verlengen en/of te verbeteren, en om de training van CWI-leden te vernieuwen en/of te verbeteren.
C2 – C8	Vraag het Integrity Office en Juridische Zaken om verdere besluitvorming door het CvB te ondersteunen door een gedetailleerd voorstel op te stellen voor het aanpassen van de CWI-procedures, en om dit te doen in overleg met relevante interne en externe belanghebbenden.